

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 561 Usque Ad Annum 633

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1759

VD18 90117832

§.16. Ecclesiæ & Stationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66072)

Antiphonarum Nomen, ut alibi explicavimus, ortum duxit. Lectiones ex alio Volumine, quod Lectionarium dicebatur, & Psalmi item ex alio, nempe Psalterio, legebantur. Rursus ipsas Regulas in usu observandas (videlicet illas, quas hodie dicimus Rubricas) aliud volumen, cui titulus erat: Ordo Officii, complectebatur. Græcis hodieque plures libri sunt, in quibus diversæ Officii Partes descriptæ. Latinis quoque ad diversas functiones erant diversi Libri, scilicet Ordo Missæ Pontificalis, Ordo Baptismi, Ordo Ordinationum. Libri, quos habemus, Nomen, *Ordo Romanus*, præferentes, in hoc genere antiquissimi sunt, & saltem S. Gregorii ævo non posteriora creduntur. Hoc Nomen, *Ordo Romanus*, inde adepti sunt, quia cujuslibet Regionis Ecclesiæ diversum Ordinem Liturgiæ, aliarumque Officii Partium habebant. Non solum Græcia & Oriens, sed etiam Ecclesiæ Latinæ, Africa, Hispania, Gallia, & illa Italiæ Pars, quæ Ecclesiæ Mediolanensi subiecta erat, diversis Liturgiis utebantur, ut infra explicabimus.

§. XVI.

Ecclesiæ & Stationes.

Ut Lector facilius intelligat, quis modulus Missæ Pontificalis Romæ fuerit 1. & 2.

Ii s

in

Sæculum VI.
A. C. 595.*Sup. XVIII*
n. 46.*V. Mabill.*
comm. in ord.
R. c. 2.

Sæculum VI. in diebus solemnibus, prius explicandum
A. C. 599. est, qua ratione Ecclesiæ & Clerici in
 suas Regiones divisi fuerint. Roma ab
 Augusto olim in quatuordecim Vicos seu
 Regiones divisa; postquam autem Reli-
 gio Catholica invec̄ta est, tantum septem
 numerabantur, atque alicui earum omnes
 Ecclesiæ & omnes Clerici amplissimæ Ci-
 vilitatis accensebantur. In Ministerio Ec-
 clesiastico vices suas observabant; nam
 Clerici tertiæ Regionis primi serviebant
 Die Dominica, Clerici Regionis quartæ
 Die Lunæ, & sic subsequenter diebus
 cœteri.

Mab. comm. Porro varii Ecclesiarum Tituli Romæ
 6. 3. recensentur, nam aliquæ Patriarcha-
 les, aliæ Titulares, Diaconia, vel Ora-
 toria dicebantur. In Ecclesiis Patriar-
 chalibus, alio nomine Basilicis, Papa
 Sacris operari solebat, quales erant ad S.
 Joannem Lateranensem, S. Petrum in Va-
 ticano, S. Mariam Majorem, S. Lauren-
 tium extra mœnia Civitatis, ad S. Cru-
 cem Jerosolymitanam. Ad has Ecclesias
 custodiendas, purgandas, ornandas cu-
 ra Mansionariis erat commissa. Tituli
 id ferme erant, quod hodie Parochia.
 Singulis præerat Presbyter Cardinalis,
 cui subjecta erat certa pars Civitatis, ha-
 bebatque Fontes, ut casu necessitatis
 emergente baptismum conferre posset.
 Jam ex tempore Symmachi Papæ anno
 499.

499. sexaginta sex Presbyteros triginta Titulis extitisse memoriae proditum est, nam in plerisque Titulis duo tresve Presbyteri ministrabant, iisque praepositus erat Presbyter Cardinalis. Diaconiae erant Hospitia vel Quaestoria, unde Eleemosynae distribuebantur. His praerant septem Diaconi Regionarii, singuli in singulis Regionibus, quorum Caput & Princeps erat Archidiaconus. Cura Hospitalium Ecclesiae Diaconiae juncti circa temporalia Administratori, qui Diaconiae Praeter appellari solebat, saepe Clerico, saepe etiam Laico demandabatur, atque ita S. Gregorius singulis Diaconiis, aut Hospitaliis Curatores dedit, a quibus, quia eorum fidem sibi habebat exploratam, acceptorum rationem non exigebat. Alii autem Hospitalium Curatores secundum Statuta Canonica Episcopo suo rationem reddere tenebantur, volebatque S. Gregorius, ut Clerici essent, & a Jurisdictione Saeculari exempti, ne Magistratibus praetextus Bona pauperum rapiendi superesset. Praeter septem Diaconos Regionarios alii dabantur in Titulis, (†) (‡) id est in qui Presbytero Titulari suberant. Oratoria plerumque in Coemeteriis visebantur, nec habebant Baptisterium sicut Ecclesiae Titulares, nec ibi officium publicum celebrabatur, nec aderat Presbyter Cardinalis, sed a nostris Capellis non

Saeculum VI.
A. C. 595.

Sup. l. XXX
n. 48.

Jo. Diac.
l. II. c. 51.

Greg. IX.
epist. 24.
III. ep. 24.

Sæculum VI. abhorrebant, & si quando Episcopus ve-
 A. C. 599. lebat ibi Missam celebrari, mittebat Pres-
 byterum. In ædibus privatorum quoque
 Greg. II. ep. Oratoria extruebantur, cum legamus
 9. ind. Joannem Episcopum Syracusanum a S.
 Gregorio reprehensum, quod, lite in-
 ter ipsum & Venantium Patricium exor-
 ta, Missam in illius Domo celebrari pro-
 X. epist. 12. hibuisset. Tandem aliqua Oratoria ha-
 bebant Presbyterum Cardinalem, qui,
 si Fundator id peteret, aut concursus Fi-
 delium id exigere videretur, Sacris ope-
 V. ep. 42. 43. rabatur. Ejusmodi Oratoria quasi Eccle-
 siæ inferioris Tituli existimari poterant.

Ordo Stationum in Civitate Romana
 seu Designatio Ecclesiarum, in quibus
 Jo. Diac. II. quotidie in Quadragesima, in Angariis
 c. 18. & Festis Solemnibus Officium Divinum
 peragendum erat, S. Gregorium Aucto-
 rem habet; nam Festa Sanctorum cele-
 brabantur in Ecclesiis, in quibus eorum
 Reliquiæ colebantur. Has igitur Statio-
 nes ordinavit eo modo, quo hodieque
 Ord. Rom. I. in Missali Romano adnotantur, easque
 præcipue Ecclesiis Patriarchalibus & Ti-
 tularibus affixit; quamvis vero Statio-
 nes certis diebus essent fixæ, nihilomi-
 nus postquam Papa communicaverat, Ar-
 chidiaconus Stationem sequentem popu-
 lo denunciabat.